

Психологическая служба

С.В. Алехина

Психологический мониторинг — инструмент развития образования

Светлана Владимировна Алехина — кандидат психологических наук, зав. лабораторией психологического мониторинга Московского городского психолого-педагогического университета, доцент кафедры «Педагогическая психология» МГППУ, Почетный работник образования РФ, член ФПО России.

Автор статей «Психологический мониторинг как средство анализа и проектирования развивающих условий образования», «Оценка профессиональной деятельности педагога-психолога», «Проблемы личностного и профессионального развития практических психологов образования в контексте методического сопровождения», «Psychology in Education in the Russian Federation».

Принимала участие в разработке Концепции развития системы психологического обеспечения образования.

10 лет руководила Центром психолого-медико-педагогического сопровождения «Сознание» (г. Красноярск), работала экспертом в аттестационной комиссии Главного управления образования Красноярского края.

Сфера профессиональных интересов: развитие психологической службы образования, психологический мониторинг и экспертиза профессиональной деятельности психологов, психологическое сопровождение учебного процесса.

Контактный e-mail: monit_mgppu@mail.ru

И́т дѣ́аѣ́и а́ е́и о́и дѣ́и ао̀е́и і́і́і́-а́і́ а́е́е́о̀е́-а́нѣ́и а́ і́а́а́нѣ́ а́-а́і́ е́у́ нѣ́нѣ́о̀а́и́ ъ́ о́и́ дѣ́а́а́е́а́і́ е́у́ і́а́дѣ́цѣ́ а́а́і́ е́а́і́ а́ -а́нѣ́о̀е́ і́і́і́ е́о́и́ дѣ́і́ а́а́ е́ і́ дѣ́и́ а́е́е́о̀дѣ́и́ а́а́і́ е́у́ і́а́дѣ́цѣ́ а́а́о́а́е́у́і́ ъ́о́ е́ а́і́ нѣ́ е́óáóáéúі́ ъ́ó і́ dѣ́i -ádѣ́i , і́ нѣ́óи́ éі́ áé-а́нѣ́и́ é ááцѣ́ і́ ánѣ́ і́ nѣ́óé é dѣ́áéááp ъ́ áá óádѣ́óádѣ́á і́ ádѣ́цѣ́ ááóáéúі́ і́ é nѣ́áá ъ́ ánѣ́óááónѣ́ nѣ́á áі́ ý éáé áéóóáéúі́ áy çààà-á dѣ́áéòéý nѣ́óáá ъ́ dѣ́áéòé-ánѣ́и́ é і́ nѣ́óí éі́ áéé і́ ádѣ́цѣ́ ááі́ éу́ é óéó-ǿ áі́ éу́ éá-ánѣ́óáá і́ nѣ́óí éі́ -áé-а́nѣ́и́ á і́ áánѣ́ á-а́і́ éу́ і́ ádѣ́цѣ́ ááóáéúі́ і́ á і́ dѣ́i óánѣ́a.

А́ і́ ánѣ́óí ý ъ́ áá ádѣ́i ý nѣ́i áі́ «і́ і́і́ éóí dѣ́i á» і́ dѣ́i áі́ é-óáéúі́ і́ é і́ ádѣ́цѣ́ ááóáéúі́ і́ і́ ó і́ dѣ́i óánѣ́ó nѣ́áéí і́ áú áóí і́ dѣ́áéóáéúі́ ъ́i , і́ і́ , é nѣ́ áéáí eр і́ á і́ áі́ і́ çѣ́i á-і́ ъ́i . N і́ áі́ і́ é nѣ́óí dѣ́i ъ́i , і́ і́ ódѣ́ái і́ nѣ́óí á áі́ áééòé-а́nѣ́и́ é éí ó і́ dѣ́i áóéé і́ nѣ́nѣ́òáí á і́ ádѣ́цѣ́ ááі́ éу́ і́ -áí ъ́i áú nѣ́ éá , é і́ dѣ́áí ъ́ óí dѣ́áéá-і́ éу́ і́ ádѣ́цѣ́ ááі́ éáí édѣ́áéí á çáéí óádѣ́ánѣ́í ááí ъ́ á і́ і́ éó-áí éé і́ áú áéòéáí é éádѣ́òéí ъ́ , óáé éáé ýóí ááó áí çѣ́i і́ áéí nѣ́óí і́ dѣ́-і́ éí áòú áí éáá ýó ó áéóéáí ъ́ á óí dѣ́áéáí -ánѣ́éá dѣ́áǿ áí éý. N ádѣ́óá é nѣ́óí dѣ́i ъ́i , nѣ́á áí ý і́ ónѣ́ónѣ́óáó ááéí і́ á і́ і́ éí áí éá óí á , -óí óáéí á і́ nѣ́óí éí áé-а́nѣ́éé і́ і́і́ éóí dѣ́i á á nѣ́nѣ́òáí á і́ á-dѣ́ácѣ́ ááí éý: і́ і́і́ éóí dѣ́i á áúí é eпнѣ́ááí ááí éy_i é nѣ́á áí ý і́ á-çѣ́i ááp ó ánѣ́ -óí óá áí і́ — і́ á-éí áý nѣ́ áú nѣ́dѣ́áéááí éý dѣ́áéòéí áá ó-áí ééí á , ó dѣ́í óáéúí é nѣ́dѣ́cѣ́ áí é áéáá і́ nѣ́óéé dѣ́áéòéý і́ nѣ́òé-ánѣ́éó ó і́ óí éóéé é çáéáí -éááý і́ í ánѣ́-áóí і́ éí éé-ánѣ́óáá і́ nѣ́óí éí á і́ á á і́ áú áí ádѣ́cѣ́ ááóáéúі́ ъ́ó ó-dѣ́áááí éýó.

І́ ááó óáí , á dѣ́áéí і́ áó nѣ́óí ánѣ́óáó і́ і́ ъ́ó í dѣ́i áááí éý «і́ nѣ́óí éí -áé-а́nѣ́и́ á і́ і́і́ éóí dѣ́i á» á áá óí -і́ і́ і́ і́ і́ éí áí éé. Óáé , і́ áí dѣ́i ádѣ́ , dѣ́áéòéá nѣ́nѣ́òáí ъ́ і́ ádѣ́cѣ́ ááі́ éу́ á і́ і́ nѣ́áú і́ nѣ́óí ánѣ́óáéýáónѣ́ á dѣ́áé-і́ á і́ dѣ́áí eçáóéí і́ і́ í á é і́ áááá áé-а́nѣ́и́ á і́ dѣ́i áéòédѣ́í ááí éý. Éí і́ -éáénѣ́í ъ́ á і́ dѣ́i ádѣ́i ъ́i dѣ́áéòéý , і́ áú ááéí áí і́ ъ́ á і́ í á í áú éí і́ áçáá-і́ éáí «Nѣ́óí éé-і́ і́ á і́ ádѣ́cѣ́ ááí éá» , і́ dѣ́áí і́ éááp ó dѣ́ádѣ́áí óéó é áí áádѣ́í éá éí і́ í ááóéí і́ і́ ъ́ó óáóí і́ éí áéé , і́ і́ áúó і́ і́ áóí áí á é nѣ́ ááó-ááí eр і́ ádѣ́cѣ́ ááí éý , і́ dѣ́áí eçáóéé і́ ádѣ́cѣ́ ááóáéúí і́ á і́ dѣ́i óánѣ́á é nѣ́ óéáéúí -і́ nѣ́óí éí áé-а́nѣ́и́ á nѣ́ í dѣ́i áí áááí éý áá ó-ánѣ́óí ééí á , á і́ nѣ́ í áá eр óí dѣ́i á éááéó í dѣ́i ó ééáéòééá áéóóáéúí ъ́ó í dѣ́i áéáí dѣ́áéòéý é áááí óáóéé ó-áú eçónѣ́. І́ nѣ́ áí á áí éí éá óááéýáónѣ́ і́ dѣ́i áéòé-dѣ́í ááí eр і́ ádѣ́cѣ́ ááóáéúí ъ́ó nѣ́áá é nѣ́óóáóéé nѣ́ í dѣ́i áí áááí éý áéý ó-áú eçónѣ́ , eпнѣ́ í ъ́óú ááp ъ́ eç dѣ́áçéé-і́ ъ́ á ódѣ́áí і́ nѣ́óé і́ áó-áí éé , nѣ́ óé-áéúí і́ é ááí óáóéé é і́ nѣ́óí éí áé-а́nѣ́и́ і́ dѣ́áéòéý.

А́ і́ ánѣ́óí ý ъ́ áá ádѣ́i ý і́ é і́ nѣ́óí éí áé (і́ dѣ́áéòééé , eпнѣ́ááí ááóáéé) , і́ é óí dѣ́ááéáí óú á і́ áéánѣ́óé і́ ádѣ́cѣ́ ááí éу́ і́ á dѣ́ánѣ́ і́ éááp ó і́ áó-і́ і́ і́ áí nѣ́ í ááí і́ í é , nѣ́áóénѣ́òé-а́nѣ́é áí nѣ́í áádѣ́í é éí ó í dѣ́i áóéáé і́ nѣ́ óé-áéúí -і́ nѣ́óí éí áé-а́nѣ́и́ і́ nѣ́ nѣ́í ýí éé ááónѣ́í é і́ і́ í óéýóéé á і́ nѣ́áá , і́ áéáí éáá áéóóáéúí ъ́ó í dѣ́i áéáí áó é çááá-áó dѣ́áéòéý ó-áú eçónѣ́ і́ á-dѣ́ácѣ́ ááóáéúí ъ́ó ó-dѣ́áááí éé dѣ́áçéé-і́ í á óéí á é ódѣ́í áí ý. Ááá áé-óp dѣ́i éú á і́ nѣ́óí ánѣ́óáéáí éé óáéí é áí áééòééí -і́ dѣ́i áéòédѣ́í áí -і́ í é áá-yóáéúí і́ nѣ́óé eçááó і́ nѣ́óí éí áé-а́nѣ́éé і́ і́і́ éóí dѣ́i á dѣ́áéòéý.

Nѣ́í áí «і́ і́і́ éóí dѣ́i á» і́ dѣ́i eçѣ́í ǿ éí і́ ó éádѣ́í nѣ́í áí nѣ́í áá «monitor» — á і́ ádѣ́áí áá і́ і́ í çѣ́í á-ááó «і́ áí і́ í éí aр ъ́ éé» ééé «і́ dѣ́áí nѣ́óádѣ́ááp ъ́ éé». І́ і́ í ýóéá «і́ і́і́ éóí dѣ́i á» і́ і́ ááó dѣ́ánѣ́í ádѣ́-

aaouñy è èàè nĩ nĩ à èññèááí àáí èy ðààèúí í ñòè, èñ-
íí èúçòáí úé à ðàçèè-í úò í àòèàò, è èàè nĩ nĩ à í àán-
í à-áí èy óí ðààèyùò àá çàáí à ñáí àáðáí áí íí é è èà-
-áñòááí íí é èí ó í ðí àòèáé í ñí ñòí ýí èè ñèñòáí ú é
í ðí èñòí àyù èò à í àé í ðí òáññàò.

Á í àó-í í é èèòáðàòòðá 80-ò á áí à XX ààèà í í ýòèà
í í èòí ðèí àá í àèáí èàá í àú èí í áðàçí í í áí çí à-àáò
ðàçèè-í óð «àáyòàèúí í ñòú í í í ààèp ááí èp », «ñèñòá-
í ó í í áòí ðí úò, òáèáí áí ðààèáí í úò í ààèp ááí èè» èèè
«í áòí àèè è ñèñòáí ó í ààèp ááí èè». Áí àñàò í ðààá-
-èáí èyò èèp -ááúí ñèí áí í ýàèyáòñy ñèí áí «í ààèp-
-ááí èà». Í í çàá «í ààèp ááí èà» ñí áí ýàòñy í á «èí í-
-òí èú ñ í áðèí àè-áññèí ñèáçáí èáí » èèè «í ðí òáññ
í òñèáçèááí èy èí ó í ðí àòèè í í èçó-ááí í é ñèñòáí á». Í
á ñáá í áyø í èè í í áí ò í ðàáñòáàèyáòñy í àèáí èáá
òí -í úí è óí èááðñàèúí úí ñèááòp ù áá í ðàááèáí èá
í í èòí ðèí àá. Í í èò í ðèí àá — ýò í í í áí òðí áí áááy,
èáðáðòè-áññèáy ñèñò áí à í ðááí èçàòèè, ñáí ðá, òðáí á-
-í èy í áðááí ò èè è ðáñí ðí ñò ðáí áí èy èí ó í ðí àòèè í á
í áñèááòáí í é ñèñò áí à èèè í ò ááèúí úò áá ýèáí áí-
-ò áò, í ðèáí ò èðí ááí í áy í á èí ó í ðí àòèí í í á í ááñ-
-í á-áí èá óí ðààèáí èy, èí ó í ðáy í í çáí èyáò ñòáèò ú í
ñí ñò í ýí èè í áúáèò à í í èò í ðèí àá á èp áí é í í áí ò
è í í ááò í ááñí á-èò ú í ðí áí í ç ááí ðàçàèò èy.

Í í èòí ðèí àá í í ááò áúòú ðáññí í ðááí èàè èí ó í ð-
-í àòèí í í áy, àèáá í ñòè-áññèáy, í àó-í áy, í ðí á í ñòè-áñ-
-èáy ñèñòáí à, ðààèèçàòèè èí ó í ðí é í ñòú àñòáèyáòñy á
ðáí èáò óí ðààèáí -áññèí è àáyòàèúí í ñòè. Èí ó í ðí àòèy,
ñí àèòááí áy á í ðí òáññá í í èòí ðèí àá, ñèóáèò òáèyí
í í áúò áí èy ýò ò àòèáí í ñòè óí ðààèáí -áññèò ðáò áí èè.
Í ðè àñáí ðàçí í í áðàçèè í í ááí áúáàèèòú ááèí ú é
èí í í í áí ò í í èò í ðèí àá — ýò í ááí í áòáèáí í ñòú ú
í á óí ðààèáí -áññèà ðáò áí èy.

Èñí í èúçí ááí èá í í èòí ðèí àá à í ñèòí èí àè è í à-
-èí ñú ñòááí èòáèúí í í ááááí í. Í í í ðàááèáí èp Á.Á.
Í ðèí àá, í ñèòí èí àè-áññèè í í èòí ðèí à áú ýàèyáò òáí-
-ááí èè è çàèí í í áðí í ñòè í ñèòí èí àè-áññèí á ðàçàè-
-òèy í í ðàááèáí í úò áðóí èp ááè. Í ðááí áòí í ñèòí-
-èí àè-áññèí á í í èòí ðèí àá, í àí ðèí áð, í í áòò áúòú
í ñèòí èí àè-áññèáy á òí áí í ñòú ááòáè è ø èí èúí í í ó í áó-
-áí èp, àèí áí èèà í ðí ò áññèí í àèúí í á è èè-í í ñòí í-
-á ñàí í í ðàááèáí èy, àèí áí èèà èçí áí áí èè í í ðá-
-ááèáí í é áí çðáñòí í é èèè í ðí ò áññèí í àèúí í é
áðóí í ú, ó óí èòèí í èðí ááí èá è ðàçàèòèá í ñèòè-áñ-
-èèò í ðí òáññí á è áð.

Í ñèòí èí àè-áññèè í í èòí ðèí à — í ñí áú é
àèá í í èòí ðèí àá. Áàçí ðáññí àòèèááòú à èà-
-áñòáá í ðááí àòá í í èòí ðèí àá í á ñàí í í ñè-
-òí èí àè-áññèí á ðàçàèòèá ðáááí èá, á òñèí àèy,
èí óí ðú á í í ðàááèyùò ðàçàèáàp ù èè òáðáèòáð
í áðàçí ááí èy, èèè ñí òèàèúí í-í ñèòí èí àè-áñ-
-èèá ðèñèè, ñòú àñòáòp ù èá á í áðàçí ààòáèú-
-í é ñòááá. Í ðàáñòáàèyáòñy í àèí ááòí ýòí í é
ñèòáòèy, èí àá óí ðààèáí -áññèí á ðáò áí èá
í í ááò í èáçú ááòú òáèáí áí ðààèáí í í á áí ç-
-ááèñòáèá í á í ñèòèò -áèí áàèá. Í ñèòí èí àè-áñ-
-èèè í í èòí ðèí à ðàçàèòèy í ðááñòáàèyáò ñí-
-áí é èí í í èáññí óp í ðí áðáí ò, í í çáí èyùò óp
í í áðáòèáí í ðááí ñòáàèyòú èí ó í ðí àòèp í í ñè-
-òí èí àè-áññèí í ñí ñòí ýí èè ááòáè ø èí èúí í á áí ç-
-ðáñòá, àèòáèúí úò è í í òáí òèàèúí úò í ðí àèáí áò
èò ðàçàèòèy á òáèyò í ðí á í çá, èí ððáèòèè è óí ðá-
-èáí èy á ðáí èáò í í ðàááèáí í é í áðàçí ààòáèúí í é

ñèñòáí ú (í áí ðèí áð, ø èí èú èèè áðòáá á í áðàçí àà-
-òáèúí í á ó-ðááááí èy).

Ñ í í í ú úp í í èòí ðèí àá ààèp òñy í í ú òèè í òáá-
-òèòú í á áí í ðí ñú í á ýò ò àèòèáí í ñòè òí é èèè èí í é òáò-
-í í èí àè è í áó-áí èy, í áú áàèáí èè ò àèòí ðí á, àèèyùò èò
í á í áó-áí èá, í áí èáçàòáèúñòáá çààèñèí í ñòè èááèè-
-ò èèàòèè í áááá áá è ðàçòèúòáòí á í áó-áí èy ó-áú èòñy è
áð. Áí àñòá ñ òáí, í áí áòí àèí í í òí àòèòú ðyá ñòú àñòááí-
-í úò í ááí ñòáòèí á á í áá òí àèá è í ðí ááááí èè í í èòí-
-ðèí á áú ò èññèááí ááí èè, á -áññòí í ñòè, í àèí ððáèòí í á
èñí í èúçí ááí èá í ñèòí èí àè-áññèí á èí ñòòóí áí òáðèy,
í ðáòáàèè-áí èá çí à-áí èy èí í í ðòáðí í á áàòèáí òá
òáñòèðí ááí èy, í ááí ñòáòí -í óp í òáí èò ñí òèàèúí úò
ò àèòí ðí á, í òñòóñòáèá ñòáí ááòòí á è í í ðí àòèáí í-í ðá-
-áí áí é ááçú.

Á çààèñèí í ñòè í ò òáò í ñí í ááí èè, èí òí ðú á í í áòò
áúòú èñí í èúçí ááí ú àèy ñòááí áí èy, áú áàèyùò ðàç-
-èè-í ú á àèáú í í èòí ðèí àá: àèí áí è-áññèè, ñòááí è-
-òáèúí ú é, èí í í èáññí ú é, èí ó í ðí àòèí í í ú é, í ðí àèáí -
-í ú é, ááçí áú é è áð.

Í ðè í ðí ááááí èè í ñèòí èí àè-áññèí á í í èòí ðèí àá
í áí áòí àèí í -áòèí í ðááñòáàèyòú í í ðyáí é ðàçòááí ò-
-èè è í ðí ááááí èy òáèí á ñèí áí á èññèááí ááí èy.
Í èáí èòí ááí èá è í ðí ááááí èá í í èòí ðèí àá í ðááí í-
-èáááò í áññèí èúèí ýòáí í á, èáááú é èç èí òí ðú ò í òáá-
-ááò èí í èðáòí í é çààá-á.

1 ýò áí — í í ááí ò í áèò áèúí ú é. Òòí -í áí èá í í-
-òðááí í ñòáè í ðááí í á óí ðààèáí èy í áðàçí ááí èáí á
èí ó í ðí àòèè, ó í ðí òèèòí ááí èá í ðí àèáí ú, í í ðááá-
-èáí èá í áúáèòá è í ðááí áòá èññèááí ááí èy, í í ñòáí í á-
-èá òáèáè è çàáá- í í èòí ðèí àá í á èññèááí ááí èy,
í áí ñí í ááí èá áúáí ðèè è áàèáí èá áá í á í í ðáááèáí-
-í ú á áðóí í ú, áú ááèáí èá è í áó-í í á í áí ñí í ááí èá í í-
-èáçàòáèé è í í èòí ðèí àá, í í ááí ð è í áó-í í á í áí ñí í-
-ááí èá í ðèí áí ýáí úò í áòí áí á è í áòí àèè, òòí -í áí èá
í ðí òááòóú í ðí ááááí èy è ðàçòááí òèá èí ñòòóèòèè í í
í ðí ááááí èp í í èòí ðèí àá, ñí çááí èá èí í í ðòáðí í é
í áòí àèèè àèy í áðááí òèè ðàçòèúòáòí á, ñí àáñí ááí èá
ñòí èí á è áðáò èèí á ðááí ò.

2 ýò áí — í èèí ó í á í ðí ááááí èá í í èòí ðèí àá.
Í ðí ááááí èá í èèí ó í á èññèááí ááí èy í á í ááí èúòí é
áúáí ðèá, í áðááí òèá è áí àèèç ááí í úò, èí ððáèòèðí á-
-èá ñí ááòááí èy áí èáò, í áòí àèè è èí ñòòóèòèè.

3 ýò áí — í í èáááy ñò áàèy èññèááí ááí èy. Í ðí-
-ááááí èá í áñò òááí í á í í èòí ðèí àá, ñáí ð í áðáè-í í é
ýí í èòè-áññèí è èí ó í ðí àòèè í í àñáé áúáí ðèá.

4 ýò áí — í áðááí ò èá è áí àèèç èí ó í ðí àòèè. Í á-
-ðááí òèá ááí í úò, í áñòááí èá í í èò-áí í úò ðàçòèúòá-
-òí á, ñí çááí èá áí àèèòè-áññèí è ñí ðááèè àèy í ðááí í á
óí ðààèáí èy í í ðàçòèúòáòáí í í èòí ðèí àá.

5 ýò áí — ñí ñò áàèáí èá ðáèí í áí ááòèè.
Í ú ñ-èòááí ñí ááòáí í í áí ñí í ááí í úí áòí áá-
-í èá í ðááñòáàèèòáèé è í í èòí ðèí àá í áí è áðóí í ú á í áó-
-í í -í áòí àè-áññèèá ñí ááòú è í ðí àèòí ú á èí í áí áú àèy
ñáí ááðáí áí í á áí ááòáí èy ðáèí í áí áàòèè í í èòí-
-ðèí àá à í ðáèòèèò í áðàçí ááí èy.

Ðáàèèçàòèè í í èòí ðèí àá í á èññèááí ááí èy
í ðááí í èáááò ðàçòááí òèò í òáàèúí í á í ðááí èçàòèí í-
-í á í ðí áèòá, ðàçòááí òèò í ðááí èçàòèí í í úò è ó í ðí
áí ááòáí èy í ðí áèòá, òí áñòú òðááòáí áòáðèáèúí í-
-òáòí è-áññèèò, ó èí áí ñí áú ò è í ðááí áú ò ðáñòòñí á.

À í àñòí ÿ ù àà àðàí ÿ èàáí ðàòí ðèàé í ñèòí èí æ-
-àñèí à ì í í èòí ðèí æ à ì í ñèí àñèí à ì ñèòí èí à -í ààà-
-à æ-àñèí à òí èààðñèòòà ðàçðàáí òàí í ààà ì í í è-
-òí ðèí à ù à ì ðí ðàí ì ù. Í àí à èç í èò ñàÿçàí à ñ
ì í í èòí ðèí à ì ñí ñò ì ÿ ì èÿ ñèóàáú ì ðàéò è-àñèí è
ì ñèòí èí àèè ì áðàçí àáí èÿ, àðòàÿ — ñ èññèàáí àáí è-
-àí ñí ðèàèúí ì -í ñèòí èí àè-àñèèò ì ðí àéàí ì áó-áí èÿ,
ðàçàèò èÿ è ààáí ò àòèè ì í ñèí àñèèò ø èí èúí èèí à.

Òàèÿ ì áðàí à ì í í èòí ðèí à ñòàèí èçó-áí èà ì ñí í-
-áí ùò ðàðàèòàðèñòèè ì ðí ò àññèí í àèúí í è ðòí ù ì ñè-
-òí èí à ì áðàçí àáí èÿ, ì ðàáí èçàòèí í ùò è ñí ààðà-
-òàèúí ùò ì ñí àáí í ñòàé èò ì ðí ò àññèí í àèúí í è
àáÿòàèúí ì ñòè, à òàèàà ðàðàèòàðèñòèè ñòèèÿ èò ñà-
-ì ì ðàðàèòàðèñòèè, òàèà-áí í ñòè ðàáí òí è, ì ðí ò àññèí-
-í àèúí í à ù à ðàí èÿ. Òèàçàí ù à çààà-è ðàø àèèñ ñ
ì í í ùò ðààèèçàòèè òàðèòàòí àé ì í í èòí ðèí à ì àí è
ì ðí ðàí ì ù. Àèÿ ì òáí èè ñí ñòí ÿ ì èÿ ì ñèòí èí æ-àñèí è
ñèóàáú ñí òðòáí èèàí è èàáí ðàòí ðèè àú èà ðàçðàáí-
-òàí ù ì í èàçàòàèè, ì ðààòó ààð ù èà ì ñí í àí ù à ñòí ðí ù
àáÿòàèúí ì ñòè ì ñèòí èí à ì, ðàáí òàð ù èò à ì áðàçí àà-
-òàèúí ùò ò-ðàààáí èÿò (Ì Ò Ì Ì NN-òáí òòó, ÁÌ Ò). Àáí-
-í àÿ ì ðí ðàí ì à ì ðèáí àí è à í à òí èúèí à à ì í ñèàá, ì í
ì í ààòó àú òò èñí ì èúçí àáí à à èð àú ò ðààèí à ò ðí ññè-
-ñèí è Òàààðàòèè ì í çàèàçó ñí ñòí ðí ù ì ì ðàáí ì à òí-
-ðààèáí èÿ ì áðàçí àáí èàí .

Àèÿ ì í ðàààèáí èÿ ì í èàçàòàèèè ì í í èòí ðèí à ñí-
-òèàèúí ì -í ñèòí èí æ-àñèèò ì ðí àéàí ðàçàèòèÿ, ì áó-á-
-í èÿ è ààáí òàòèè ì í ñèí àñèèò ø èí èúí èèí à àú èè ðàñ-
-ñí ì òáí ù òðè ì ñí í àí ùò ì àòí àí èí æ-àñèèò ì í àòí àà:

- ì áðàú è ì í àòí à — ì í í èòí ðèí à ì ðèáí òèòí àáí ì ù è
ì à ì í ààèúí ì ðí ðàèáí ì à ðàçàèòèÿ ðààáí èà ì à
ðàçí ùò àí çðàñòí ò ò ÿòàí àò;
- àòí ðí è ì í àòí à — ì í í èòí ðèí à ì ðèáí òèòí àáí ì ù è
ì à ì ñí í àí ù à ì áðàí àòòó ì ñèòí èí à -í àààà æ-àñ-
-èí à ñòàòòà ò-àú àà ñÿ;
- òðàòèè ì í àòí à — ì í í èòí ðèí à ì ðèáí òèòí àáí ì ù è
ì à àèòàèúí ù è ì àú àñòàáí ì ù è è òí ðààèáí -àñèèè
çàí ðí ñ.

Ì áðàú è àú è ì òáí àí èàè í àèáí èàà ì ðèàèàèòàèè-
-í ù è ì áó-í ì í àí ñí í àáí ì ù è ì í àòí à è ì í ðàààèáí èð
ñí ààðàèòàèèúí ùò ì áðàí àòòí à ì í í èòí ðèí à ì. Í àí àèí
À í àñòí ÿ ù àà àðàí ÿ ðààèèçàòèÿ àà èí àí í à ì í í è-
-òí ðèí à ì àí ì ààðèáí òà èòàéí à çàòòòáí àí à ì í í àñèí èú-
-èèí ì ðè-èí àí :

- ì òñòòòàèà ààèí ñòàà à ì ðààñòàèèáí èè ì í ðí ðí àòè-
-ààò àí çðàñòí ì à ðàçàèòèÿ à ì áó-í ì í èòí èí àèè;
- ì òñòòòàèà ì àí àòí àèè ì à àèàáí ì ñòè-àñèí à èí ñò-
-òòí àí òàðèÿ;
- ì òñòòòàèà ì ðí òààòò èçí àðàí èÿ, ñí ì òààòòàòò ù èò
ì í í èòí ðèí à ù ì òðàáí àáí èÿí .

Ì ì ÿòí ò ò ì ñí ì àí í è àèòàí ò àú è ñààèáí ì à àòí ðí ì
èç ðàññí àòðèààáí ùò ì í àòí àí à. Ì ñèòí èí à -í àààà-
-àè-àñèèè ñòàòòò ò-àú àà ñÿ — ÿòí ñí àí èòí ì ñòó ðà-
-ðàèòàðèñòèè àà èí à èòèáí ì à, ì ñèòí ñí ðèàèúí ì à è
ì ñèòí ò èçèí èí æ-àñèí à ðàçàèòèÿ, àèèÿ ù èò ì à òñ-
-í àòí ñòó ì áó-áí èÿ è ñí ðèàèèçàòèè à èí èòàòí í è ñí-
-òèí ì àààà æ-àñèí è ñòààà. Ñí àí èòí ì ñòó ÿòèò òàðàè-
-òàðèñòèè ì í ààòó àú òò ì ðààñòàèèáí à èàè í àèí òí ðàÿ
òàèí ñòí ì ñòó, ì òðàààð ù àÿ, ñ í àí í è ñòí ðí ù, ì ñí í à-
-í ù à ààèòí òò ðàçàèòèÿ ðààáí èà, à ñ àðòà è ñòí ðí ù,
èí àð ù àÿ àú ðàààí ì ù è ì ðèèèáí í è (à, ñèàáí ààòàèú-
-í, è òí ðààèáí -àñèèè) òàðàèòàð. ðàçðàààòó àáÿ àáí-

ì ù è ì í àòí à, ì ù àú ààèèèè ðÿà ì áðàí àòòí à ì ñèòí èí -
-à -í àààà æ-àñèí à ñòàòòà, èààò èò à ì ñí í àò ñí ààò-
-àáí èÿ ì í í èòí ðèí à.

Àèÿ ì í ðàààèáí èÿ àèòàèúí ì à çàí ðí ñà (òðàòèè
ì í àòí à) ì àí è àú èí ì ðí ààááí ì ÿèñí ðàññ-àí èàòèòí -
-ááí èà 100 àèòàèòí ðí à è ì ñèòí èí à ì áðàçí ààòàèú-
-í ùò ò-ðàààáí èè à ì ì ñèàú è àú ÿàèáí ù àèòàèúí ù à
àí ì ðí ñò è ì í òáí ðèàèúí ì ò ò ì í í èòí ðèí à ì ò èññèà-
-áí àáí èð è çí à-èí ù à èí àèèàòí òú. Àáí ì ù è ì àòàðè-
-àè ì í çàí èèè ì àí ì ðàààèèòó èí ì èòàòí ù à ì í èàçàòà-
-èè ì í í èòí ðèí à ì àí à èññèàáí àáí èÿ à ðàí èàò
àú ààèòí ùò ðàí àà ì áðàí àòòí à ì ñèòí èí à -í àààà -
-àè-àñèí à ñòàòòà.

Ì àí í àðàí àí í ñ ÿòèí ì ù ò-èòó ààèè ì ñí àáí í ñ-
-òè ñí ðèàèúí í è ñèòàòèè ðàçàèòèÿ, èññèàáòÿ ñèàáò-
-ð ù èà ðàðàèòàðèñòèèè ì áðàçí ààòàèúí í è ñòààú: àá-
-çí ì àñí ì ñòó è ì ñèòí ñí ðèàèúí ù à ò àèòí òú ðèñèà.
Àú àèòàÿ àèàáí ñòè-àñèèè ì àòàðèèè àèÿ èññèàáí -
-ááí èÿ òðí àí ÿ ì ñèòí ñí ðèàèúí ì à ðàçàèòèÿ ø èí èúí è-
-èà, ì ù ñòòáí èèèñ ñí çààòó ààòàðð ðàñòí à, ì òàà-à-
-ð ù òð ñèàáòð ù èí òðàáí àáí èÿí : èí ì í àèòí ì ñòó,
ì èí èí òí àðàí àí è àèÿ àú ì í èí àí èÿ, àí çí ì àèí ñòó
ì òàòòèòó ì à ø èòí èèè ñí àèòò àí ðí ñí à, ñàÿçàí ì ùò ñ
ðàçàèòèè à ø èí èúí èèí à.

Àñà ì àòí àèèè ñí àðàí ù à òàñòí àú à òàòòàèè. Ì ðí-
-òààòòà ì ðí ààááí èÿ àú èà -àòèí ì ðí ì èñàí à àèÿ èñ-
-í èí àí èÿ. Í àí àòí àèí ì çàí àòèòó, -òí òèàçàí ì àÿ ì ðí-
-òààòòà ì ðí ààááí èÿ ì àñèàáí àáí èÿ ÿàèÿàòñÿ
ñàí ì ñòí ÿòàèúí í è è ì òààèúí í è çààà-àé ì ðè ðàçðà-
-áí èà òàòí ì èí àèè ðààèèçàòèè ì í í èòí ðèí à ì àí à èñ-
-ñèàáí àáí èÿ. Í à ì ðí ì èñ ÿààòñÿ à ì ñèàáí ààòàèúí ì-
-ñòè è ðààèáí àí òà ì ðí ààááí èÿ, àí ðí àèòòàòñÿ ì à ì àèí è
àú àí ðèà è èí ðàèòèòòàòñÿ. Àèÿ àñàò ñí àòèàèèñòí à,
ì ðí àí àÿ ù èò ì àñèàáí àáí èà, ì ðàáí èçàòàòñÿ ñí àòèàèú-
-í ù è ò-àáí ù è ñàí èí àð ì ì ðí òààòòà ÿ ì àñèàáí àáí èÿ.
À ñí ì òààòòàèè ñ èí ì òáí òàèúí í è ñòàí í è àú èè ì ðí-
-ðàáí òàí ù ì àòí àè-àñèèè àí ì áðàçí ì ðàáí èçàòèí ì àÿ
è ì àòàí àòè-àñèàÿ ì í ààèè ì í í èòí ðèí à.

Àáí ì ù à ì ñèòí èí æ-àñèí à ì í í èòí ðèí à ì çàí èÿ-
-ð ò ààòó àèòàèúí òð ì òáí èò ì ðí èñòí àÿ ù èí à ì áðàçí -
-ààòàèúí í è ñòààà ì ñèòí èí æ-àñèèè èçí àí àí èÿí è
òáí àáí èÿí à àà ðàçàèòèè. Ì ì ñòí ÿí ì í ààèñòàòð -
-ù èè ì ñèòí èí æ-àñèèè ì í í èòí ðèí à ì í ààòó ñòàòó
ñàòòàçí ì è ì ñí ì àí è ààèúí àèø àé àí àèòè-àñ-
-èí è è ì ðí àèòèòí àí -í í è àáÿòàèúí ì ñòè ñèóàáú
ì ðàèòè-àñèí è ì ñèòí èí àèè ì áðàçí àáí èÿ. Í à
ì ñí ì àà àà ì àáí ùò (ì ñí àáí ì í, à ñí -àòàí èè ñ
àáí ù ì è òàà ñòó àñòàòð ù èò ì í í èòí ðèí à ì)
àí çí ì àèí òàèòàèáí èà ì àø èò ì ñèòí èí æ-àñ-
-èèò ì ðààñòààèáí èè ì ðàçèè-í ùò ðòí ì àò è
èí ì òèí àáí òàò ò-àú èòñÿ, ñí àòèò èèà èò ðàç-
-àèòèÿ à ðàçí ùò ì áðàçí ààòàèúí ùò ñòàààò,
èòèòàðèÿò ì ñèòí èí æ-àñèí è ì òáí èè èà-à-
-ñòàà ì áðàçí àáí èÿ, ì ðàààèáí èà ì áðíñí àèòèà
ðàçàèòèÿ ì ñèòí èí æ-àñèí è ñèóàáú ì áðàçí -
-àáí èÿ è ñàí ì à ì áðàçí àáí èÿ.

Èñòí àÿ èç àèòàèúí ùò çààà- ðàçàèòèÿ ì á-
-ðàçí àáí èÿ, ì ù ñ-èòàáí ì àí àòí àèí ù ì ì ðí -
-ààááí èà ì àñò òàáí ì à ì í í èòí ðèí à ì Ñèóàáú
ì ðàèòè-àñèí è ì ñèòí èí àèè ì áðàçí àáí èÿ èè èí -
-ñòòòí àí òà ñí ì ðí àí ààáí èÿ è ì ñèòí èí æ-àñèí è
ì í àààðàèè ò-àñòí èèí à ì áðàçí ààòàèúí ì à ì ðí òàñ-
-ñà, à òàèÿò ì òáí èè ÿò ò àèòèáí ì ñòè àáÿòàèúí ì ñòè
Ñèóàáú.